

Warszawa, dnia 10 lutego 2025 roku
PIIT/93/25

Pan Minister
Dariusz Standerski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Cyfryzacji

dot. pisma znak: DP.MC.0211.1.2025

Szanowny Panie Ministrze,

Po zapoznaniu się z uzasadnieniem rozporządzenia RM w sprawie utworzenia Instytutu Badawczego Ideas, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT) wyraża swoje zaniepokojenie zasadniczymi rozbieżnościami pomiędzy tezami uzasadnienia oraz koncepcją koordynacji badań i rozwoju opartą o „Wirtualny Instytut Badawczy AI” (WIB AI), jaka zawarta jest zarówno w obowiązującej polityce AI z roku 2020 jak i w rekomendacjach dotyczących aktualizacji polityki AI opracowanych przez GRAI i opublikowanych przez MC w grudniu 2024.

Kluczowe niespójności między koncepcją Instytutu IDEAS a WIB AI można scharakteryzować następująco:

1. Struktura i organizacja

- **Instytut IDEAS** to scentralizowana jednostka badawcza o jasno określonej strukturze, która ma działać jako pojedynczy podmiot, integrujący środowisko akademickie, przemysłowe oraz sektor publiczny w ramach jednego instytutu.
- **WIB AI** to rozproszona, wirtualna sieć składająca się z różnych instytucji badawczych, które zachowują swoją niezależność organizacyjną. Współpraca ma odbywać się na zasadach partnerstwa w ramach szerokiego ekosystemu AI.

2. Cel i zakres działania

- **Instytut IDEAS** koncentruje się na strategicznych sektorach gospodarki, takich jak energetyka, medycyna czy transport, aby maksymalizować gospodarcze efekty zastosowań sztucznej inteligencji.
- **WIB AI** ma bardziej ogólny charakter – jego celem jest integracja interdyscyplinarnego środowiska badawczego w Polsce oraz tworzenie platformy współpracy między nauką, sektorem publicznym i biznesem (NSB – „Nauka, Sektor Publiczny, Biznes”).

3. Model finansowania

- **Instytut IDEAS** bazuje na scentralizowanym finansowaniu z funduszy publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów unijnych takich jak Horizon Europe.
- **WIB AI** ma mieć bardziej elastyczny model finansowania, korzystający z różnych źródeł – zarówno publicznych, jak i prywatnych. Istotnym elementem ma być koordynacja funduszy unijnych, ale również dostęp do środków krajowych i inwestycji biznesowych.

4. Zakres koordynacji i wpływ na politykę AI

- **Instytut IDEAS** działa jako ośrodek badawczy, ale także jako element wsparcia dla regulacji i strategii w zakresie sztucznej inteligencji w Polsce, m.in. poprzez rekomendowanie ram prawnych i technologicznych.
- **WIB AI** ma szerszą misję kształtowania polityki AI, współpracując z Komitetem Rady Ministrów ds. Cyfryzacji oraz KPRM, a także funkcjonując jako część międzynarodowych sieci badawczych (np. Global Partnership on Artificial Intelligence - GPAI).

5. Relacja do ekosystemu AI

- **Instytut IDEAS** pełni rolę hubu badawczo-rozwojowego, skupionego na własnych projektach oraz współpracy z sektorem przemysłowym.
- **WIB AI** jest częścią szerokiego ekosystemu AI w Polsce, który obejmuje m.in. Fundusz Sztucznej Inteligencji, Centra Transferu Technologii oraz Fabryki Sztucznej Inteligencji.

W przekonaniu PIIT nadmierna centralizacja procesów badawczo rozwojowych w jednej instytucji byłaby nieskuteczna z racji na ogromnie szeroki, ambitny zakres oddziaływania. Rozumiejąc jednocześnie praktyczne wyzwania związane z modelem sieciowym postulujemy wdrożenie modelu w którym centralny komponent ekosystemu AI R&D stanowi raczej operatora sieci naukowej, odpowiedzialnego za wysoką jakość merytoryczną strategii rozwoju AI w kluczowych obszarach, podniesienie poziomu współpracy naukowej z wiodącymi ośrodkami, wzrost obecności polskich instytucji i przedsiębiorstw w liczących się międzynarodowych kooperacjach oraz ambitnych, dobrze finansowanych programach rozwojowych. Nie powinno to jednak prowadzić do powstania zcentralizowanego ośrodka powoływania i realizacji projektów rozwojowych AI i przejmowania wiodących naukowców z polskich uczelni przez taką organizację.

Łączę wyrazy szacunku,

Andrzej Dulka

Prezes PIIT